

Zemřela MUDr. Darina Nábělková (3. 2. 1923 – 10. 11. 2019)

10. 11. 2019 zemřela ve věku 96 let první slovenská atestovaná anestezioložka MUDr. Darina Nábělková, rozená Moncolová, čestná členka Slovenské společnosti anesteziologie a intenzivní medicíny, Československé společnosti anesteziologie a resuscitace

a Československé lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Patří k zakladatelským osobnostem slovenské a československé anesteziologie.

Narodila se 3. 2. 1923 v Klenovci v učitelské rodině. Po absolvování gymnázia se v roce 1942 zapsala na studium medicíny na Slovenské univerzitě v Bratislavě. Do studentských let vstoupila válka, která adeptce medicíny přinesla i specifickou odbornou zkušenost v polní rumunské vojenské nemocnici sídlící v té době v její rodné obci a s ní jeden z podnětů pro osobní anesteziologickou dráhu. Asistence u operací ve složitých podmínkách a při nedostatku bolest tišících prostředků předznamenala její chápání významu anestezie pro pacienta i pro operujícího lékaře.

Prvním lékařským pracovištěm, na které nastoupila v roce 1949, bylo chirurgické oddělení nemocnice v Martině pod vedením primáře Pavla Šteinera. Svou cestu anesteziologické profilace, která současně byla i krystalizačním obdobím nového medicínského oboru v československém kontextu, opisuje Darina Nábělková ve vzpomínkovém textu *Anestéziológia – moja láska (neláskavá)*, publikovaném v knize *Anesteziologie a resuscitace v České a Slovenské republice*, vydané v Praze v roce 1996. Do martinského desetiletí vedle medicínské práce na domácím pracovišti (jejíž obraz podávala v odborných člancích a domácích i zahraničních konferenčních vystoupeních) patřilo navazování česko-slovenské spolupráce s návštěvami a studijními pobyty na pražských lékařských pracovištích. Byly mezi nimi návštěva na klinice MUDr. Jiřího Divíše a zejména studijní pobyty v Ústřední vojenské nemocnici u MUDr. Lva Spinadela a v Ústavu klinické a experimentální chirurgie u MUDr. Huga Keszlera. Na pracovišti prof. Spinadela, se kterým ji pojil vztah vzájemné sym-

patie, navázala také přátelství s vrstevníky, budoucími osobnostmi české anesteziologie, MUDr. Jiřím Pokorným a MUDr. Václavem Trávníčkem.

V roce 1950 uzavřela v Martině manželství s MUDr. Ludvíkem Nábělkem a po několika letech, v roce 1959, spolu s ním odešla na nové působiště v Trnavě. Mladí manželé zasvětili svá další léta rozvoji trnavské urologie a anesteziologie s postupným budováním primariátů, nelůžkových a posléze i lůžkových oddělení. MUDr. Nábělková léta působila ve funkci krajského anesteziologa a podílela se na vypracování koncepce anesteziologicko-resuscitačních oddělení přijaté v roce 1972, podle níž bylo možné zřizovat lůžková oddělení a stanice rychlé zdravotnické pomoci. Jako první byla zřízena SRZP, která se stala vzorovým a školícím pracovištěm pro jiné nemocnice. Inovativní lůžkové oddělení s prosklenými jednolůžkovými kubikuly bylo v Trnavě otevřeno v roce 1981. Když pak MUDr. Darina Nábělková odcházela v roce 1985 do důchodu, mělo oddělení sedmdesát pracovníků, z toho patnáct lékařů. Kontakt se svým pracovištěm ani potom nepřerušila. Přála mu úspěchy i po letech, kdy „zo semienka anestéziológie a resuscitácie, zasadeného v Krajskom ústave národného zdravia v Trnave na jar roku 1959, vyrástla v roku 2006 Klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny Trnavskej fakultnej nemocnice“. Za celoživotní práci jí bylo v roce 2009 předáno nejvyšší ocenění v oboru – Kadlicova medaile Slovenské společnosti anesteziologie a intenzivní medicíny.

MUDr. Darina Nábělková byla vysoce vzdělanou a inspirativní osobností se širokými zájmy a láskou k umění, ke hře na klavír a písni, k literatuře a přednesu poezie i k přírodě a cestování. S manželem vychovali dvě děti, Ludvíka, který jako přednosta psychiatrické kliniky v Banské Bystrici pokračuje v rodinné lékařské tradici, a Miru, působící jako lingvistka na Univerzitě Karlově v Praze. Svůj vztah ke světu a své bohaté vědomosti odevzdávala nejen dětem, ale spolu s láskou k pacientům a anesteziologii i svým kolegům. MUDr. Darina Nábělková se svým lékařským působením podílela na zrodu a vývoji anesteziologie jako samostatného medicínského oboru a byla si dobře vědoma toho, že „to bol práve náš odbor, ktorý posunul hranice medzi životom a smrťou do novej úrovne, ukázal nové možné a schodné cesty a dal medicíne nové dimenzie“.

Čest její památce!

Mira Nábělková